

γίνονται ἐπὶ μᾶλλον ἐπαισθητότεραι καὶ θετικώτεραι, ἀποταμιεύονται ἢ καθίστανται οὕτως εἰπεῖν κεφάλαια. Ἡ μέθοδος λοιπὸν ἢ ἄγουσα νῦν εἰς ἐξαγόμενον οὐκ εὐκαταφρόνητον, τῷ χρόνῳ θὰ καταστῆ πολυτιμότερα, καὶ θὰ ἔχη τὰ πρωτεῖα σχετικῶς πρὸς τὴν τῆς παρατηρήσεως τῶν διαβάσεων, ἐὰν δὲν σπεύσωσι νὰ τελειοποιήσωσι καὶ τὴν τελευταίαν ταύτην μέθοδον. Ἡ μόνη παρουσιαζομένη δυσκολία εἶναι ἡ ἀβεβαιότης ἡμῶν περὶ ὑπάρξεως ἢ μὴ καὶ ἄλλων σωμάτων πλὴν τῶν ἄχρι τοῦδε γνωστών ἐν τῷ ἡλιακῷ περιβάλλῳ. Τὸ σύνολον τῶν νῦν κατὰ δωδεκάδας ἀνακαλυπτομένων τηλεσκοπικῶν πλανητῶν δὲν φαίνεται μὲν νὰ συνιστᾷ μάζαν τοσοῦτον σημαντικὴν ὥστε νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐπιπροξενουμένων ἐνεκα τούτων ἀνωμαλιῶν, ἀλλ' ἐνδέχεται εἰς τὰ ἐγγύτερα τοῦ ἡλίου μέρη ὅπου ὁ Ἑρμῆς περιπλανᾶται νὰ ὑπάρχωσιν ἔτι κοσμικαὶ οὐσίαι ἰκανῆς βαρύτητος, ὥστε ἡ ἐπενέργειά των νὰ ἐπιφέρῃ σύγχυσίν τινα εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς. Διὰ ταῦτα, λέγει ὁ Λεβερριέ, ἡ Ἀστρονομία φαίνεται ὅτι πρέπει νὰ χαράξῃ ὁδὸν τινα νεωτέραν· πρέπει κατὰ πρῶτον νὰ ἀνοίξῃ (ἐμπορικώτερον εἰπεῖν), λογαριασμῶν τῶν οὐρανίων ὕλων. Ἀνατρέχοντες εἰς τὸ παρελθόν, πρέπει νὰ ζητήσωσιν εἰς ποίας στιγμὰς οὗτος ἢ ἐκεῖνος ὁ πλανήτης θὰ ἐπενήργησε σημαντικώτερον, καὶ θὰ ἔχωσιν οὕτω εἰδικὸν φάκελλον τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς μάζης. Τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ ποιήσωσι καὶ ὡς πρὸς τὸ μέλλον, ἵνα μηδεμίαν ἀφορμὴν πρὸς ἀκριβῆ γνῶσιν τῶν μαζῶν τούτων διεκφυγῇ. Ἐξ ὅλων τούτων ἐνδέχεται νὰ προκύψωσι σπουδαῖα ἐξαγόμενα, δυνάμενα νὰ ὀδηγήσωσι πολὺ πιθανῶς εἰς ἀνακαλύψεις ἀπροσδοκίτους. Τοῦτο ἔμως οὐδόλως ἐλαττώνει τὴν σπουδαιότητα καὶ τὴν ἀξίαν τῆς παρατηρήσεως τῶν διαβάσεων τῆς Ἀφροδίτης. Ἡ ἄμιλλα, ὁ ἀνταγωνισμὸς τῶν μεθόδων, εἶναι αὐτὴ ἡ ζωὴ τῆς ἐπιστήμης.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

ΥΠΟ ΦΥΣΙΚΗΝ ΤΕ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗΝ.
ΕΠΟΨΙΝ.

ΜΕΡΟΣ Β'.

Ἐν τῷ Α' μέρει διελάβομεν συγκριτικῶς περὶ τῶν διανοητικῶν δυνάμεων ἀμφοτέρων τῶν γενῶν· ἐνταῦθα δὲ θέλομεν ἐμιλήσει ἰδιαιτέρον περὶ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς γυναικός.

Οὐκ ἀγνοοῦντες τὴν σπουδαιότητα βαθείας καὶ ἀκριβοῦς μελέτης τῆς ἀνθρωπίνου φύσεως, ἀλλ' ἀφηρημένως ἐξετάζοντες τὰς διανοητικὰς δυνάμεις ἃς ὁ πάνσοφος Δημοσουργὸς ἐχορήγησε πρὸς τὰ δύο γένη, ἠθέλομεν ἀνεύρει ἰσότητά τινα. Ἡ πλάστιγξ μάλιστα δύναται νὰ βαρύνῃ ὑπὲρ τῆς γυναικός. Αἱ γυναῖκες καθηρέθησαν εἰς ὑποδεεστέραν τάξιν ὄντων ὑπὸ τῆς μαλθακότητος τῶν Ἀσιανῶν ἀφ' ἑνός, καὶ ὑπὸ τῶν δυναστικῶν ἀφ' ἑτέρου φρονημάτων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ῥώμης. Ἀλλ' ἐν ταῖς ἀρκτώαις χώραις ἡ ἰσότης διετηρήθη πάντα ἀπαραβίαστος ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Σαξόνων καὶ Γερμανῶν ἐθεωρήθησαν αὐταὶ ὡς θεαὶ κατὰ τε τὴν σοφίαν καὶ τὸ κάλλος, ὡς ὄντα ἀνωτέρας λαχόντα διανοίας· καὶ ἀληθῶς. Διότι, τοῦ νοῦς ἐπασκουμένου τότε διὰ τῆς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς, τοῦ δὲ γυναικείου νοῦς ἔντος καταλληλοτέρου πρὸς ταιαύτην ἀσκήσιν ἢ ὁ ὑμέτερος· καθόσον αἱ πρὸς τὴν εὐλάβειαν ψυχικαὶ διαθέσεις γεννῶνται ὑπὸ ἀπεριορίστου θαυμασμοῦ, σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης πρὸς τὰ θεῖα, τουτέστιν ὑπὸ αἰσθημάτων ἅτινα σφοδρότερον ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ τοῦ νοῦς τῆς γυναικός· δυνάμεθα εὐκόλως νὰ συμπεράνωμεν ὅτι αἱ γυναῖκες, ἐκτενωῶς ἐπὶ τούτοις ἀσκηθεῖσαι, ἀνήγαγον τὰς διανοητικὰς αὐτῶν δυνάμεις εἰς ὑψηλότερον βαθμὸν ἢ οἱ ἄνδρες. Ὅθεν καὶ τὸ γυναικεῖον κῦρος λίαν ἀξιοσέβαστον

κατέστη οὐ μόνον ἐν ταῖς θρησκευτικαῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς πολιτικαῖς καὶ ἠθικαῖς πράξεσι. Ἐν τοῖς βιβλίοις τῶν ἀρχαίων Ἀγγλῶν χρονογράφων Ἰγκούλφου καὶ *Matthew Paris* ἀναφέρονται αὐταὶ ὡς συσχεπτόμεναι μετὰ τῶν ἀνδρῶν περὶ ἐθνικῶν ὑποθέσεων καὶ κατεπεύγοντα ζητήματα συζητοῦσαι· καὶ ἐν τῇ « Ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ » τοῦ πολυμαθοῦς *Bede*, ἀναγινώσκωμεν περὶ μιᾶς Ἡγουμένης διορισθείσης προέδρου ἐν ἐκκλησιαστικῇ τινι συνόδῳ τῆς Σκωτίας.

Ἐθεωρήσαμεν πολλοῦ ἀξίον ν' ἀναφέρωμεν τὸ γεγονός τοῦτο ἵνα καταδείξωμεν τὴν μεγάλην ἐκτίμησιν ἧς ἀπήλαυέ ποτε ἡ γυνὴ ἕνεκα τῆς ἰκανότητος αὐτῆς· καθόσον μάλιστα πεπαιδευμένοι ἄνδρες πολλάκις ἀγροίκως καὶ προπετιῶς κατεχράσθησαν τῶν δυνάμεων τῆς φαντασίας καὶ τῆς δεινότητος τοῦ νοῦς αὐτῶν, ὅπως ἐκτοξεύωσιν ἐμπαιγμοὺς καὶ λοιδορίας κατὰ τοῦ θήλεος γένους, ὡς ἀντικειμένου καταδεστέρας φύσεως καὶ νοητικῆς δυνάμεως· καὶ πλείστα γυναῖκες ὑπάρχουσιν αἵτινες εἰλικρινῶς νομίζουσιν ἑαυτὰς κληρονόμους ἐκ φύσεως τῶν ἀδυναμιῶν καὶ ἀστασιῶν τοῦ νοῦς ὠντινων ἔστι δὴθεν ἀππλλαγμένον τὸ ἕτερον γένος. Αἱ δ' ὀλίγαι, αἱ μὴ ὑπογράψασαι τὸ δόγμα τοῦτο ἤκουσαν καὶ ὑπέμειναν τὴν κατηγορίαν, καίτοι συναισθανόμεναι τὴν ἐν αὐτῇ λιβελλογραφικὴν ὕβριν· ναί, καρτερικῶς ὑπέμειναν αὐτὴν, τῆς ἰκανότητος τῶν οὐδόλως ἐξισουμένης πρὸς ἄμυναν.

Ἀλλὰ, πρὶν ἢ συλλάβωμεν περιφρόνησιν πρὸς τὰς γυναῖκας ἃς ἐνθυμηθῶμεν ὅτι αὐταὶ δὲν καταγίνονται εἰς τὰς αὐτὰς ἐρεῖνας ἃς ἡμεῖς ἐπιδιώκομεν. Ἄν ἐπραττον οὕτως, ἤθελον ἀποδειχθῆ οὐ μόνον ὁμοίαι πρὸς ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ἀνώτεραι τὸν νοῦν. Ἐν οὐδεμίᾳ περιόδῳ τοῦ βίου τῶν δύνανται νὰ καταγείνωσιν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς διανοίας αὐτῶν, τοσούτω βαθέως ὡς ἡμεῖς. Ἐν τῇ νεότητί τῶν ἀναγκάζονται νὰ προσέχωσι κυρίως εἰς ἀβροτέρους καὶ κορυφοτέρους ἀγλαΐσμοὺς καὶ εἰς παντοίους φιλαρεσκείας χαριεντισμοὺς. Παρήλικες γινόμεναι

ἐπιβαρύνονται, περιπλέκονται εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν οἰκιακῶν καθηκόντων μητρὸς καὶ συζύγου. Εὐτυχῶς δι' αὐτὰς ἡ Θεία Πρόνοια ταῖς ἀπένειμε τὰ προσφιλέστερα τῶν πλεονεκτημάτων· καθότι αὐταὶ κέκτανται φυσικὴν ὀξύνοϊαν δι' ἧς εὐχερῶς εἰσδύουσαι εἰς τὴν ἀντίληψιν τῶν πραγμάτων, ἀταράχως καὶ προθύμως ἀντιλαμβάνονται τῶν σχέσεων ἃς ταῦτα ἔχουσι πρὸς ἄλληλα. Αἱ γνώσεις αὐτῶν εἰσὶν εὐρείαι καὶ ἀρέσκουσαι ἐν τῇ συναναστροφῇ. Ὁ νοῦς αὐτῶν, ὁ πάντοτε ζωηρὸς, σπανίως ἔστιν ἄγονος ἰδεῶν· Ἡ φαντασία εἶναι τὸ κατάλληλον δι' αὐτὰς στάδιον· κατὰ τοῦτο ὑπερτεροῦσιν ἡμᾶς, καὶ ἐν τούτῳ ἐπασκοῦνται ἡδέως καὶ ἐπωφελῶς. Τοῦτο χορηγεῖ αὐταῖς τὴν μεγίστην χάριν, ἀλλ' οὐδόλως τὸ τῆς μαθήσεως· ὅθεν συνετῶς ποιῶσαι παρητήθησαν τοῦ ἐπιδιώκειν αὐτήν. Ἄλλως τε δ' οὐκ ἀγνοοῦσιν ὅπόσον ἀχαρὶ ἔστι πρὸς τὰ βλέμματα τῶν ἀνδρῶν, γυνὴ δόκτωρ ῥητορικῶς λόγους ἀπαγγέλλουσα καὶ ἐκ συστημάτων Ἑλληνικῶν καὶ φιλοσοφικῶν φιλοδοροῦσα ἡμᾶς. Πρὸς δὲ τούτοις γινώσκουσιν ὅτι αἱ ἀφηρημέναι μαθήσεις καὶ αἱ δυσχερεῖς μελέται καὶ ἔρευναι, ἀπαμβλύνουσι μόνον τὴν λεπτότητα τῆς ἀκμῆς τοῦ πνεύματός τῶν καὶ τὴν ἀβροφροσύνην αὐτῶν μετατρέπουσιν εἰς σχολαστικὴν παχυλότητα. Διὸ καὶ ὁ φιλοσοφικὸς μανθῦας καὶ ἡ δικαστικὴ πορφυρὶς δι' ὧν περιέβαλλον αὐτὰς οἱ προρρηθέντες ἀρχαῖοι λαοὶ, πρὸ πολλοῦ ἤδη λίαν εὐστόχως κατηργήθησαν. Αἱ γυναῖκες κατέχουσι φυσικὴν ἠπιότητα καὶ κλοκαγαθίαν ψυχῆς αἵτινες ἀπάδουσι πρὸς τὸ καθιστᾶν αὐτὰς στρατηγούς ἢ δικαστάς. Ἄλλ' οὐδὲ ταῦτα τὰ ἀξιώματα ἤθελον ἀρμόζει αὐταῖς καὶ ἐὰν ἐθεώρουν ἑαυτὰς καταλλήλους πρὸς αὐτὰ· Θελητικώταται εἰσὶ τότε μόνον ὅταν ἀποσυρόμεναι ἐκ τῆς δόξης καὶ τῆς κοινῆς περιεργείας, ἐπιζητοῦσι τὴν ἡσυχον ἀπόλαυσιν τῆς οἰκιακῆς γαλήνης. Ἄπαντες δὲ προτιμῶμεν νὰ διατρέψωμεν γενικὴν μᾶλλον ἀγάπην ἢ γενικὸν σεβασμὸν πρὸς τὸ θῆλυ γένος, καὶ αἱ γυναῖκες αἱ γινώσκουσαι τοῦτο καὶ ἐπιθυμοῦσαι ἵνα ὦσιν

εὐάρεστοι ἡμῖν σχηματίζουσι ἑαυτάς συνωδὰ πρὸς τοῦτον τὸν σκοπὸν. Οὕτω λοιπὸν τὴν σήμερον ἐγκαταλείπουσι τὰς διανοητικὰς καὶ ἠθικὰς ἐρεῦνας καὶ συζητήσεις καθ' ὀλοκληρίαν πρὸς ἡμᾶς ἀρκούμενα· εἰς μᾶλλον περιορισμένην σφαῖραν, καὶ ἐν τῇ οἰκιακῇ ἐστὶ τὸ σκῆπτρον τῆς ἐξουσίας κρατοῦσαι ὑποδουλοῦσιν ἡμᾶς οὐχὶ διὰ τῆς χειρὸς, ἀλλὰ διὰ τῆς καρδίας.

Ναὶ, ἡ οἰκία ἐστὶ τὸ κράτος αὐτῶν. Ἐνταῦθα ὀφείλουσι νὰ περιστρέφονται, καὶ τὸ πρῶτιστον καθῆκον τῆς γυναίκος ἐστὶ τὸ εἰσάγειν τὴν ἐντελεστέραν ἁρμονίαν ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ κυρίου αὐτῆς καὶ καθιστᾶν αὐτὸν φιλόδοξον τῆς κατ' οἶκον διαμονῆς, ἐνθα ὑπὸ τῶν χαρίτων τοῦ νοῦς, καὶ τῶν θελημάτων τοῦ ἀτόμου αὐτῆς καταγοητευόμενος, οὐδὲν πλεον θέλει ἀποβλέπει εἰς τὴν πολυτελεῆ λάμπιν καὶ τὴν φιλοτάραχον καὶ τρυκυμιώδη φαιδρότητα καὶ ἀστασίαν τῶν ἐκτὸς τοῦ οἴκου ἀντικειμένων.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς ἀδυναμίας καὶ τὰ ἐλαττώματα τὰ ἀποδιδόμενα ἀποκλειστικῶς τῇ γυναικί, ταῦτα εἰσὶ ἐν γένει τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Λέγεται ὅτι οὐδὲν ἐστὶν ὀριστικόν, ἀμετάβλητον καὶ σταθερὸν ἐν τῷ γυναικίῳ χαρακτηρί. Ναὶ, ἀληθές, ἀληθέστατον ὅτι αὐταὶ εἰσὶ τοσοῦτω εὐμετάβλητοι ὡς τὸ φῶς, τοσοῦτω ἀστατοὶ ὡς ἡ σκιά θερρινῆς θαλάσσης. Ἄλλ' οἱ ἄνδρες, καὶ ἰδίως οἱ νέοι, οἱ φύσεως μᾶλλον αἰσθαντικῆς καὶ ποιητικῆς, δὲν εἶναι ἄραγε ἐπίσης εὐμετάβλοιοι καὶ φαντασιοπαθεῖς; Ἄλλ' αὐτὸς οὗτος ὁ ἔρωσ τῆς μεταβολῆς καὶ τῆς κενοδοξίας εἶναι συνέπεια φύσεως ζωηρᾶς, εὐκινήτου, εὐαισθήτου καὶ ὀρμητικῆς καὶ τοιαύτη ἐστὶν ἡ φύσις τῆς γυναίκος, ὡς ἀναδείκνυται ἐν παντὶ πράγματι περὶ αὐτὴν καὶ ἐν πάσῃ αὐτῆς πράξει. Τίνος ἡ φαντασία καταβέλγεται τοσοῦτω σφοδρῶς, ὑπὸ τῶν ἐκπληκτικῶν καὶ λαμπρῶν εἰκόνων τῆς ζωγραφικῆς καὶ τῆς ποιήσεως; Τίνος ἡ ψυχὴ καταγοητεύεται τοσοῦτω εὐαρέστως ὑπὸ τῶν μελωδιῶν τῆς μουσικῆς; Τίνος ὀφθαλμὸς διακρίνει ταχύτερον τὴν ποικι-

λίαν τῶν χρωμάτων; Τίνος ὄψα εἰσὶ καλῶς σχηματισμένα διὰ τὰς μεταβολὰς καὶ τὰς δονήσεις τῶν ἡχῶν; Τῆς γυναίκος. . .

Λέγεται προσέτι ὅτι αἱ γυναῖκες ὑπεργαπῶσι τὰς τιμὰς καὶ τ' ἀξιώματα. Ἄπαντες ἀνομαλογοῦσι τοῦτο, καὶ αἱ γυναῖκες μάλιστα οὐδὲν τὸ ἀρνοῦνται, ἐνῶ οἱ ποικηταὶ λαμβάνουσι αὐτὸ ὡς κύριον θέμα τῆς γελοιοποιίας αὐτῶν. Ἄλλ' ἐὰν ἀληθές τι ὑπάρχη ἐν τῇ κατηγορίᾳ, ὄφαιλεν ἄραγε νὰ γίνηται αὕτη ἀπὸ μέρους τῶν ἀνδρῶν οἵτινες διηρέθησαν εἰς πᾶν ἐφικτὸν εἶδος ἀξιωματικῶν καὶ τιμῶν κανονικῶς τε καὶ βαθμολογικῶς ἀπὸ τοῦ ἱππότου μέχρι τοῦ δουκὸς καὶ τὴν κοινωνικὴν ταύτην διάκρισιν θεωροῦσιν ὡς νόμιμον αὐτῶν τίτλον; Ἄλλ' αἱ γυναῖκες; . . . Αὗται τοιαῦτα προνόμια δὲν ἔχουσι, οὐδὲ τοιαύτην βαθμολογικὴν τιτλοφορίαν. Ἡ ἐξοχωτάτη καὶ ἡ ὑποδεεστάτη φέρουσι κατὰ νόμον ἓνα μόνον τίτλον, καὶ τοῦτον τοσοῦτω ἀπρηχαιωμένον καὶ τοσοῦτω ποταπὸν ἐν τῇ ἐνεστώσῃ αὐτοῦ σημασίᾳ, ὥστε καὶ αὕτη ἡ σύζυγος τοῦ γεωργοῦ περιφρονεῖ αὐτόν. — Οἰκοδέσποινα! Ἴδοὺ ὁ τίτλος. Ἡ δ' ἐν κοινῇ χρήσει προσωνομία, *Kyria*, συγγέει πολλάκις τὸ τέκνον τοῦ δουκὸς μὲ τὸ θυγάτριον τοῦ βάρου. Ἄς μὴ ὑποτεθῆ δ' ὅτι αἱ γυναῖκες δὲν ἐπιθυμοῦσιν ὑψηλὴν θέσιν, ἀλλ' ὅμως δὲν ἀπιστρέφονται τὴν κατωτέραν. Τίς ἄλλος λογίζεται τοσοῦτω εὐδαίμων καὶ εὐχαριστημένος εἰς τὴν κατάστασιν τῆς ὑπάρξεως εἰς ἣν ὑπὸ τῆς Προνοίας ἐτέθη ὡς ἡ γυνή; Ὁμοίᾳ ἐν τῇ καλύβῃ ὡς καὶ ἐν τῷ παλατίῳ ἐπισταλάζει αὕτη δι' ἰλαρᾶς καὶ εὐνοικῆς διαθέσεως τὸ αὐτὸ βάλαμον ἐπὶ τῶν ὀδυνηρῶν φροντίδων καὶ τῶν θλιβερῶν σκηνῶν τοῦ βίου. Τί δὲ συμβαίνει ὡς πρὸς τοὺς ἄνδρας; Ἐνθαδῆπατε καὶ ἂν τεθῶσιν ἀφίπτανται οὗτοι ὡς κομῆται πρὸς ἀναζήτησιν ἐτέρων συστημάτων. Ἀπέρχονται, διαμαχόμενοι μετὰ τῶν δυσχερειῶν τοῦ βίου, καὶ βαδίζοντες ὁδὸν διάφορον ἐκείνης εἰς ἣν ἐκλήθησαν. Ἀλλὰ καίτοι πανταχόσε περιπλανώμενοι συμπεριλαμβάνουσι μεθ' ἑαυτῶν τὴν γυναῖκα, ὡς τὸν

μόνον παρήγορον καὶ συνεταῖρον, διότι, πρακτικῶς ἵνα μετοικισθῆ, προθύμως συμπαρομαρτεῖ μεθ' ἡμῶν ὅποιδήποτε προβαίνομεν. Δὲν προσκολλᾶται εἰς ἰδίαν τινα χώραν, δὲν ἐπιποθεῖ τὴν γενέθλιον γῆν. Ἡ μόνη αὐτῆς ἀφοσίωσις ἔστι πρὸς τὴν οἰκίαν, καὶ ταύτην πάντοτε συνεπιφέρει μεθ' ἑαυτῆς. Ἡ ζωτικότης αὐτῆς οὐδόλως ἐπηρεάζεται, αἱ δὲ συμπαθεῖαι αὐτῆς διαμένουν σῶαι καὶ ἀβλαβεῖς ἐκ τῶν ἀντενεργειῶν τῶν ἀλλοδαπῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων καὶ τῶν ἀλλοτριῶν κλιμάτων. Τὴν νεότητά της πιθανῶς διήλθεν ἐν πενιχρᾷ καὶ ἀγροτικῇ καλύβῃ, ἀλλ' ἐν καθαρᾷ καὶ ὑγιεινῇ ἀτμοσφαιρᾷ. Μετὰ ταῦτα, ἐν ὀρίμῳ ἡλικίᾳ οὖσα, μετωκίσθη εἰς οἰκίαν ἐντὸς τῆς πόλεως, ἐνθα θερμὸν καὶ πεπυκνωμένον ἀναπνέει ἀέρα, καὶ οὐχὶ φυσικὸν ἀλλὰ μᾶλλον τεχνητὸν διανύει βίον, ἐν ἀτμοσφαιρᾷ μεμολυσμένη καὶ νοσερᾷ. Ἀλλ' ὅμως καὶ ἐνθάδε εὐτυχῆς λογίζεται, ἡδύτητα ἐπιφέρουσα εἰς πᾶν ὅτι ἐγγίζει καὶ φῶς φαιδρὸν καὶ ἰλαρὸν ἐπιχέουσα εἰς τὰ περὶ αὐτήν. Τὸ ἦθος τοῦ προσώπου της ἔστι χαριέν ὡς καὶ πρὶν τὸ μειδίαμά της εὐάρεστον καὶ ὁ φιλοπαίγμων αὐτῆς γέλως οὐχ ἥττον ἐρατεινός.

Οἱ ποιηταὶ εἶναι οἱ μέγιστοι φίλοι καὶ συγχρόνως οἱ μέγιστοι ἐχθροὶ τῶν γυναικῶν. Θεωρήσατε τὰ συγγράμματα τῆς ἐθνικῆς ἀρχαιότητος, τὰ συγγράμματα τῶν ποιητῶν Ἑλλήνων τε καὶ Ῥωμαίων. Ὅπόσον οὗτοι ἐγκωμιάζουσι τὸ ὠραῖον φύλον! Καὶ ὅμως ὅπόσον ἀλαζονικῶς καὶ ὑπερφρονητικῶς προσφέρονται πρὸς αὐτάς! Φθίνονται θεωροῦντες τὴν γυναῖκα ὡς ἀντικείμενον μόνον πάθους. Δὲν ὑπάρχει μὲν πρὸς αὐτοὺς οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ἔλλειψις ἐρωτικῆς ἐπιδείξεως καὶ συμπαθείας πρὸς αὐτήν. Λί ὧδαὶ αὐτῶν βρίθουσι γλυκυτάτων ἐπαίνων τῆς ὠραιότητος τῶν θελγήτρων καὶ τῶν χαρίτων αὐτῆς. Ἀλλ' ὅμως τὰ διανοητικὰ αὐτῶν πλεονεκτήματα μένουσιν ἀπαρατήρητα, καὶ ἀσημείωτα, ὡσανεὶ αὕτη οὐδόλως τοιαῦτα ἐκέκτητο, ἀλλ' ἀπλῶς ἐγεννήθη ἵνα καταστῇ ἀντικείμενον τῆς φαντασιοτροπίας καὶ τῶν

παθῶν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὸ θεωπευτικὸν παίγνιον τῶν ὤρων τῆς ἀνέσεως αὐτοῦ. Ἀλλ' ἔστι τοῦτο ἀληθές;...

Ἡ ἐπιρροή τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῶν ἡθῶν εἶναι μεγίστη, ὅταν οἱ ἄνθρωποι ζῶσιν ἐν κοινωνικῇ μετὰ τῶν φίλων. Περὶ δὲ τούτου οἱ ἀρχαῖοι ἐθνικοὶ φιλόσοφοι τοσοῦτον φαίνονται πεπεισμένοι ὥστε τὰς χάριτας, τὰς Μούσας καὶ ἀπάσας τὰς Ἀρετὰς διὰ θελικοῦ γένους προσηνόμασαν, καλῶς γινώσκοντες ὅτι ἡ γυνὴ καὶ μόνη ἡ γυνὴ κέκτηται τὰς ἀναγκαῖας ιδιότητας τοῦ ἐξανθρωπίζειν τὴν κοινωνίαν. Ναὶ μὲν αἱ πόλεις δύνανται νὰ φθάσωσιν εἰς μεγάλην προαγωγὴν, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπενεργείας τῶν γυναικῶν, καὶ ἄνευ τῆς βοήθειας ἢ συμπράξεως αὐτῶν· φιλοπάτριδες, μαχηταί, λόγιοι καὶ θεολόγοι δύνανται νὰ καλλωπίσωσι τὴν κοινότητα δι' εὐγενῶν καὶ ἐνδόξων θεσμοθεσιῶν καὶ ἐπεκτείνωσι τὰ κράτη. Ἀλλὰ μόνον ἐνθα αἱ γυναῖκες ἀκωλύτως περιοδεύουσι διὰ μέσσω τῶν κοινωνιῶν, αἱ δὲ εὐάρεστοι καὶ ἐνάρετοι αὐτῶν ιδιότητες καὶ χάριτες ἀναδεικνύονται ἀσμένως καὶ δαψιλῶς διαμέσου τῶν πρωτεύουσῶν καὶ μεγαλοπόλεων, ἐκεῖ μόνον δύνανται οἱ ἄνδρες νὰ γείνωσιν ἥπιοι, πειθήνιοι, εὐαγωγοὶ ὡς πρὸς τὰ πάθη, ἀγνοῖ πρὸς τὰ αἰσθήματα, εὐγενεῖς πρὸς τὸν ἔρωτα καὶ εὐσυλλόγιστοι πρὸς τὸν νοῦν. Εἰς τοὺς θεωπευτικούς αὐτῆς λόγους ὑπέικοντες καὶ ὑπὸ τῶν θελγήτρων τῆς ὠραιότητος τῶν καταγοητευόμενοι, ἅπαντες φυσικῶ τῷ λόγῳ σφύδρα ἐπιθυμοῦσιν ὅπως ἐφέλκωσιν τὴν εὐμενῆ περὶ αὐτῶν ἰδέαν τῆς γυναικός. Ἴνα δὲ ὁ ἀνὴρ κερδίσῃ τὴν ἀγάπην αὐτῆς, ὀφείλει νὰ ἔχῃ φρονήματα καὶ αἰσθήματα προσόμοια αὐτῆς· ὀφείλει νὰ ζῆ, νὰ κινῆται, νὰ πράττῃ καὶ νὰ συλλογίζεται κατὰ τρόπον διεγερτικὸν τῆς συμπαθείας αὐτῆς πρὸς τὰς πράξεις του, καὶ ἰσχυρὸν τὸ ἐνδιαφέρον ἐμποιοῦντα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ὑπὲρ αὐτοῦ. Πῶς δ' ἄλλως ἤθελεν ἐκτελέσει τοῦτο, εἰμὴ δεικνύων πρὸς αὐτὴν ἐναργῶς ὅτι αἰσθάνεται οὗτος καὶ ἐκτιμᾷ καὶ θαυμάζει πᾶν ὅτι καθαρὸν ἐν τῇ αἰσθήσει καὶ ὠραῖον ἐν τῇ ὑπάρξει; Οὕτω δὲ δυνάμει συνηθείας καὶ

ἰσθερῶς μετὰ τῶν γυναικῶν συνοικειότητος, συμμεριζόμεθα ἀνεπαισθήτως τὰς κλίσεις αὐτῶν καὶ ἀντιλήψεις καὶ γινόμεθα ὅλως διάφοροι τοῦ ὅ,τι ἠθέλαμεν διαμείνει, ἐὰν ἐστερούμεθα τῶν πλεονεκτημάτων καὶ τῶν χαρίτων τῆς μετ' αὐτῶν συγκοινωνίας. Καὶ οὕτω, καταδαμάζουσαι τὰ πάθη καὶ τὴν τραχύτητα τῶν αἰσθημάτων τοῦ ἀνδρός, εἰσὶν αὐταὶ τὸ ἰσχυρότερον διεγερτικὸν κέντρον τοῦ νοῦς πρὸς τὴν ἀρετὴν, τὴν τιμὴν, τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν θρησκείαν, καὶ θέλουσιν ἐσαεὶ διατελεῖ οὔσαι τοιαῦται, ἐφόσον ὁ ἔρως πρὸς τὸ κάλλος αὐτῶν καὶ ἡ αἰσθησις τῶν θελημάτων τῆς διαμένουσιν ἀναφίρεται μερίδες τῆς φύσεως ἡμῶν.

Χαμερπὴ τινὰ καὶ οὐτιδανὰ ἀνδράρια, εἰς χρέη πάντοτε περιπίπτοντα καὶ οὐδεμίαν παραμυθίαν ἢ ἀνεσιν κατ' οἶκον ἀνευρίσκοντα, ἀλλ' ἐν πότοις καὶ ὀργίοις διανυκτερεύοντα, εἰσὶν οἱ ἐμπαίζοντες τὸν ἔγγαμον βίον ἄγαμοι ὄντες, εἰ δ' ἔγγαμοι τὸν θάνατον τῶν συζύγων τῶν ἐπικαλοῦνται. Ὁ ἄγαμος ἀνὴρ ζῆ ἐν τῷ σκιερῷ χώρῳ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ. Ὁ βίος του ὁμοιάζει πρὸς ἡμέραν ἀνευ ἡλιακοῦ φωτός, ὁμιχλώδη καὶ μελαγχολικὴν. Ἀλλ' ὁ ἔγγαμος διαπλέει ἐπὶ πελάγους ἐνθα τὰ κύματα εἰσὶ πάντοτε ἠρεμῶντα, αἱ θεριναὶ τοῦ ἡλίου ἀκτίνες πάντοτε διαυγεῖς, οἱ δὲ ὠραῖοι καὶ ἀστερόβεντες λαμπτήρες τοῦ ἔρωτος διαλάμπουσιν ἐν τῷ οἰκιακῷ αὐτοῦ παραδείσῳ.

Ἐν τῇ ἐρημίᾳ ἡ γυνὴ ζωοποιεῖ, ἐν τῇ ἀμηχανίᾳ κατευνάζει τὰ πάθη τῆς ψυχῆς καὶ ἐν τῇ θλίψει κέκτῃται ἐπίδρασιν ἱερὰν καὶ ἰαματικὴν, ἐπιχέουσα ἐπὶ τῶν αἰσθήσεων ἡμῶν τὸ βάλαμον τῶν ἰδίων αὐτῆς εἰρηνικῶν διαθέσεων, ἡ δὲ παρουσία αὐτῆς ἐπαφίνει ἡμῖν αἰσθημα ἡδονῆς, καθαρὸν καὶ ἀμόλυντον.

Ἡ γυνὴ πληροῖ τὸ κενὸν τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν ὅπερ ἄλλως ἤθελε καταθλίβει ἡμᾶς καὶ ὅτε ἀκόμη ἠθέλομεν ἀπολαύει τῶν καλλωνῶν τῆς φύσεως, τῆς στοργῆς τῶν συγγενῶν καὶ τῆς πιστότητος τῶν φίλων· διότι, ὡσπερ ἡ ποίησις, ἡ γυνὴ παρέχει ἰσχὺν πρὸς τὴν φύσιν, ζέσιν πρὸς τὴν ἀγάπην, θέληση-

τρον πρὸς τὴν φιλίαν καὶ ἀξίαν πρὸς τὴν ὑπαρξίν.

Ἐμ. Γιαννακόπουλος.

ΤΟ ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ ΟΠΛΟΣΤΑΣΙΟΝ.

Ὅταν ὁ τὴν Βιέννην ἐπισκεπτόμενος, ἐκ τοῦ ὕψους τῆς Καλεμβέργης (Kahlenberg) παρατηρήσῃ σωρὸν οἰκιῶν, περὶ τὴν μητρόπολιν τοῦ Ἁγίου Στεφάνου ἠθροισμένων, ἐπὶ ἐνὸς προπάντων τετραπλεύρου ζοφεροῦ, πρὸς τὴν ἀνατολικοδυτικὴν ἐσχατιὰν κειμένου καὶ μόνου σχεδὸν αὐτοῦ κατέχοντος ὅ,τι ἔκτασιν μίαν συνήθης πόλιν, προσηλοῦται τὸ βλέμμα. Ἔσχον τὴν τύχην νὰ ἴδω τὸ κτήριον τοῦτο ἐν ἡμέρᾳ ἡλίου μεγαλοπρεποῦς· ἀν ὁ καιρὸς ἦτο βροχερὸς, θανάσιμον ἤθελε μοὶ ἐμπνεύσει μελαγχολίαν. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο εἶναι τὸ ὀπλοστάσιον τῆς Βιέννης, εἰς ἄλλος ἐν Αὐστρίᾳ Πύργος τοῦ Λονδίνου.

Ἐπὶ μακροῦς αἰῶνας, αἱ τύχαι τῆς Ἀγγλίας ἔμειναν στενωῶς συνδεδεμέναι μετὰ τὰς τύχας τοῦ Πύργου τοῦ Λονδίνου. Τὰ θεμέλια τοῦ φρουρίου τούτου, ἐνὸς δευτέρου Zwing-Uri ἐν Ἀγγλίᾳ, κατεσκευάσθησαν, ὅσον στερεῶς ἦτο δυνατόν, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ὁ δὲ τὸν ὠχυρομένον λοφίσκον τοῦτον κυβερνῶν, ἦτο αὐτὸς ὁ βασιλεὺς. Ἠλθον μετὰ τοὺς Ῥωμαίους οἱ Σάξονες, μετὰ τοὺς Σάξονας οἱ Δανοὶ, μετὰ τούτους οἱ Νορμανδοί. Ὅλοι ἐξ ἰδίας πείρας ἔμαθον, ὅτι ὁ κύριος τοῦ Πύργου τοῦ Λονδίνου ἦν αὐτοῦ τοῦ Λονδίνου ὁ κύριος, ὁ δὲ τοῦ Λονδίνου κύριος, ἦτο ὁ τῆς Ἀγγλίας.

Καὶ ταῦτα μὲν καθόσον ἀφορᾷ τὸν ἐν Λονδίνῳ Πύργον. Ἐνταῦθα δὲ, ὁ χαλινὸς δι' οὗ ὁ ἱππότης τοῦ οἴκου τῶν Λυσβούργων περιέδεσε τὸ φορτηγὸν αὐτοῦ ζῶον, εἶναι ὀλιγώτερον ὀγκώδης καὶ νεωτέρως κατασκευῆς. Τῷ ἐλλείπει τὸ μυστηριώδες ἐκεῖνο χρῶμα, ὅπερ παρέχει ἡ ἀρχαιότης, τῷ ἐλλείπει ἡ Ῥωμαντικὴ φυσιογνωμία, ἡ ἀνάμνησις βαρόνων φεουδαλισμοῦ. Ἐν-